

СТАНОВИЩЕ

с оценка на дисертацията по тема

“Лексикални и фразеологични единици в говорите на Западно и
Югозападно Косово”

на докторантката Афърдита Абдулахи Дърмаку

Трудът на докторантката със заглавие „Лексикални и фразеологични единици в говорите на Западно и Югозападно Косово“ е принос от интерес за областта на албанската лексикология, съответно диалектната лексикология, защото третира важен корпус от лексиката и фразеологията на един съществен езиков ареал. В работата са разгледани аспекти на лексиката и фразеологична система на диалектно равнище на цяла географска област. Разглеждането на този езиков корпус в много случаи се прави в съпоставка с лексиката на други говори на гегийския диалект. Теоретичната обосновка за анализа на проблематиката се опира на концепциите и принципите на албанската лексикология и диалектология, като се позовава на множеството изследвания и постижения в тези области, а също на проучвания по отделните говори от този конкретен ареал.

Независимо от многото изследвания, които съществуват за различни говори от изследвания езиков ареал, те не биха могли да са изчерпателни. Материалите, събрани на терен, представляват нов принос, като обогатяват вече съществуващи издания и дават нов поглед върху тях в съответствие с езиковото развитие през годините.

В настоящия труд на докторантката има лексико-фразеологични материали, които са разглеждани вече в други издания, като авторката е опитала да се спре на техни нови употреби и значения. Освен с експедициите на терен, трудът се допълва и със сравнително изследване между

лексикалните единици от този ареал и други езикови зони, като се използва Диалектният атлас на албанския език.

След внимателния прочит на този труд, смятам, че е необходимо да подчертая следните основни положителни характеристики на дисертацията от общ характер:

1. Трудът е резултат от системна ангажираност както в събирането на корпуса на терен, така и в адекватното ползване на съществуващите издания от подобен характер.

2. Представените резултати се опират на научна литература и успешно прилагани в албанското езикознание принципи, най-вече в областта на диалектната лексика.

3. Дисертацията на тема „Лексикални и фразеологични единици в говорите на западно и югозападно Косово“ е с общ обем от 212 страници, като съдържа уводна част, съставена от увод, предисловие, методология на работата, обект на изследването, научен принос на дисертацията, съдържание и географски обхват на изследването. Тази уводна част е кратка представлява общо въведение в проблематиката, с която се занимава авторката, дадени са пояснения по методологията на теренната проучвателна работа и за използваната литература, както и по други въпроси от общ характер, които отговарят на този тип научен формат.

4. Трудът има четири същински тематични глави. В първа глава, озаглавена „Диалектната лексика на албанския език“ са разгледани въпроси от общ характер, които касаят диалектната и поддиалектна лексика на албанския език, както и езиковите особености, които характеризират езиковия ареал на Западно и Югозападно Косово.

Във втора глава е направен лексико-семантичен анализ на речниковите единици, характерни за зоната. Събраната лексика, както лично на терен, така и от други издания, е разгледана въз основа на лексикалните сфери на употреба. Отделна част е посветена на лексикалните заемки.

Трета глава е посветена на езиковата фразеология на тази зона. Анализът е направен по класификационните модели, използвани широко в албанското езикознание.

Четвърта глава е свързана със словообразуването. В тази глава авторката представя словообразователни модели, средства и гнезда, типични за североизточните говори на албанския език като цяло, но и за езиковия ареал на Западно и Югозападно Косово.

В пета глава, озаглавена „Говорите в Западно и Югозападно Косово в изоглосите на Диалектния атлас на албанския език (*ADGJSH*)” авторката се опитва да представи общите черти и различията на разглежданите от нея говори спрямо останалите диалекти и говори на албанския език, представени в картите на двутомния Диалектен атлас на албанския език.

Дисертационният труд на докторантката Афърдита Абдулахи със заглавие „Лексикални и фразеологични единици в говорите на Западно и Югозападно Косово“ изпълнява изискванията за докторска дисертация. Кандидатката демонстрира, че познава добре теоретическата част на проблематиката, а също познава спецификата на теренната работа по събиране на необходимите лексико-фразеологични материали на терен. С нивото на своята научна подготовка тя е в състояние да подбере, класифицира, систематизира, аргументира, разгледа и структурира редица

проблеми, които възникват в рамките на избраната тема върху диалектната лексика на този лингвистичен ареал.

При този тип научни изследвания е съвсем естествено да се забелязват и някои недостатъци. По някои констатации и резултати може да се направят забележки, а също да се каже, че са обект и на различно мнение. По отношение на правописа и техническата част се забелязват определени пропуски, към които авторката трябваше да бъде по-внимателна. Като цяло забележките са малко и са оправдани при работата на докторантско ниво, а също като се има предвид, че проектът ще мине още един филтър, свързан с евентуалното му издаване.

Въз основа на казаното по-горе имам удоволствието да заключа, че настоящата дисертация на докторантката Афърдита Абдулахи изпълнява критериите за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в научното направление „Общо и сравнително езикознание“.

Доц. д-р Наим Бериша,
Институт по албанонология, Прищина, Косово
